

Spis treści

Wprowadzenie	9
--------------------	---

CZĘŚĆ I

Geneza i główne kierunki deinstytucjonalizacji w politykach pomocy społecznej Unii Europejskiej

Mikołaj Rakusa-Suszczewski

Deinstytucjonalizacja jako ruch społeczny	19
---	----

Krzysztof Jasiecki, Agnieszka Vetulani-Cęgiel

Deinstytucjonalizacja w obszarze pomocy społecznej – uwarunkowania, założenia i ewolucja polityki w Unii Europejskiej	45
---	----

Marek Rymsza

Czym jest polityka deinstytucjonalizacji działań pomocowych i jakie są granice jej implementacji?.....	71
---	----

CZĘŚĆ II

Społeczne aspekty pomocy dla uchodźców wojennych z Ukrainy

Mikołaj Rakusa-Suszczewski

Instytucjonalny i społeczny wymiar działania centralnych punktów recepcyjnych na granicy polsko-ukraińskiej	83
--	----

Krzysztof Jasiecki

Opinia społeczna o wsparciu Ukrainy na tle państw otrzymujących polską pomoc rozwojową.....	101
--	-----

Markiyan Malskyy

Sytuacja migracyjna z ukraińskiej perspektywy: aspekty polityczno-prawne i strategiczne	119
--	-----

Robert Miron Staniszewski

Społeczna percepcja pomocy Ukrainie oraz uchodźcom z Ukrainy na podstawie wyników badań opinii publicznej	135
--	-----

CZĘŚĆ III

Praktyki pomocowe i wyzwania w zakresie integracji migrantów

<i>Violetta Gul-Rechlewickz</i>	
Społeczeństwo polskie wobec kryzysu migracyjnego/uchodźczego 2015–2016 – ewolucja postaw i wpływ wydarzeń po 2016 r.	165
<i>Janusz Balicki</i>	
Pozainstytucjonalna pomoc imigrantom i uchodźcom na granicy polsko-białoruskiej w latach 2021–2023	187
<i>Vira Korniat</i>	
Mali uchodźcy – dzieci ukraińskie jako ofiary wojny ukraińsko-rosyjskiej	217
<i>Artur Gruszczałk</i>	
Kryzysy migracyjne w Europie po 2015 r.: zaściankowość w trzech odsłonach.....	229

CZĘŚĆ IV

Edukacyjne aspekty integracji dzieci migrantów ukraińskich w Polsce

<i>Małgorzata Pacek</i>	
Problemy inkluzyjnej edukacyjnej dzieci ukraińskich uchodźców w Polsce	253
<i>Klaudiusz Kaleta, Andrzej Suchenek</i>	
Pomoc miasta Warszawy dla ukraińskich uczniów szkół podstawowych i średnich	269
<i>Maciej Grześkowiak, Agnieszka Szmajdzińska</i>	
Rzecznik Praw Obywatelskich wobec uchodźców wojennych z Ukrainy – wybrane zagadnienia.....	281
<i>Ewa Lipska-Urbaniak</i>	
Problemy dzieci uchodźców i migrantów z punktu widzenia pracowników poradni psychologiczno-pedagogicznej	291
Informacja o Uniwersyteckim Obserwatorium Deinstytucjonalizacji Praktyk Pomocowych (UODI)	299

Table of content

Introduction	9
--------------------	---

CHAPTER I

The genesis and main directions of deinstitutionalization in the social assistance policies of the European Union

Mikołaj Rakusa-Suszczewski

Deinstitutionalisation as a social movement.....	19
--	----

Krzysztof Jasielski, Agnieszka Vetulani-Cęgiel

Deinstitutionalisation in the field of social welfare – determinants, assumptions and policy developments in the European Union	45
---	----

Marek Rymsza

What is the policy of deinstitutionalization of aid activities and what are the limits of its implementation?	71
---	----

CHAPTER II

Social aspects of assistance for war refugees from Ukraine

Mikołaj Rakusa-Suszczewski

Social and institutional dimensions of the central reception points on the Polish-Ukrainian border	83
--	----

Krzysztof Jasielski

Public opinion on Ukraine's support compared to countries receiving Polish development assistance	101
---	-----

Markiy Malskyy

The migration situation from the Ukrainian perspective: political, legal and strategic aspects	119
--	-----

Robert Miron Staniszewski

Public perception of aid to Ukraine and Ukrainian refugees based on results of opinion polls	135
--	-----

CHAPTER III

Aid practices and challenges in migrant integration

Violetta Gul-Rechlewickz

- Polish society towards the migration/refugee crisis 2015–2016
– evolution of attitudes and the impact of events after 2016 165

Janusz Balicki

- Non-institutional assistance to immigrants and refugees
on the Polish-Belarusian border in 2021–2023 187

Vira Korniat

- Little refugees – Ukrainian children as victims of
the Ukrainian-Russian war 217

Artur Gruszczałk

- The migration crises in Europe after 2015: Parochialism
in three acts 229

CHAPTER IV

Educational aspects of integration of children of Ukrainian migrants in Poland

Małgorzata Pacek

- Problems of educational inclusion of Ukrainian refugee children
in Poland 253

Klaudiusz Kaleta, Andrzej Suchenek

- Help of Warsaw city for Ukrainian primary and secondary
school students 269

Maciej Grzeskowiak, Agnieszka Szmajdzińska

- Commissioner for Human Rights (Polish Ombudsman) and
the Situation of War Refugees from Ukraine: Selected Issues 281

Ewa Lipska-Urbaniak

- Problems of refugee and migrant children from the point of view
of psychological and pedagogical counseling center employees 291

Information about Research University Excellence

- Initiative (UODI) 299